

Holmestrand off. skole for døve – 1961-1969

Skolebygning

Internat

Sløyd
Lærsløyd
Gymnastikk

Foto: «Historien om Nedre Gausen», 2013

Litteratur om Døveskolen i Holmestrand: «*Historien om Nedre Gausen*», utgitt i 2013: <http://andata.no/HVL/4-15.pdf>.

Laksevåg skolestyre,
Laksevåg.

Rune Anda, f. 6/5-53, fra Laksevåg.

En viser til skolestyrets melding om denne gutten datert 6/3-61.

Etter det opplyste finner en det riktig at gutten får en kortere prøve her för det tas nærmere avgjørelse om valg av
spesialskole for ham.

Vi får en ledig plass ved prøveavdelingen onsdag den 3. mai, og det ville passe godt om han kunne møte her den dagen.
Prøven vil antakelig kunne avsluttes etter ca. 1 uke.

Vi regner med at guttens mor følger ham hit, og at hun bor her på skolen under prøvetiden.

Vettakollen, den 19. april 1961.

Ludvik Langaker
Ludvik Langaker.

Innkalling av nye elever til døveskolen.

Herved meddeles at:

Rune Anda fra Laksevåg, f. 6.5.1953

kallas inn til prøve ved Holmestrand off. skole for døve.

Prøvetidspunkt må være... **ons** ...dag den **23. august** ...19**61**..

Dåpsattest og evt. poliokort må medbringes.

Barnet må være vanlig bra utstyrt med klær både til hverdags- og søndagsbruk.

En skal be skolestyret melde fra til fylkesmannen
om at barnet blir forpleiet her fra nevnte dato.

(Jfr. Lov av 23.11.1951 om spesialskoler.)

HOLMESTRAND
OFF. SKOLE FOR DØVE

, den... **23. juni**19**61**..

Sjur Brække
Sjur Brække.
styrer.

Ved Bergen jernbanestasjon 22. aug. 1961.
Den lille gutten på åtte år står nå foran
et nytt miljø. Pappa skal følge ham til
døveskolen i Holmestrand.

Jeg tok farvel med min
søster og min mor på
jernbanestasjonen i
Bergen august 1961.

På vei til 8 års skolegang
på døveskolen
i Holmestrand (sør for
Drammen).

Nå står gutten foran åtte skoleår på døve-
skolen, og kommer til å tilbringe det
meste av sin fritid på denne plassen...

En av mine morsomme
fornøyer i fritiden
på døveskolen.

I skoleåret 1966/67 bodde vi på døveskolen i 277 dager, og hjemme i 88 dager
Tre hjemreiser i året: Påske, sommer og jul.

HOLMESTRAND
OFF. SKOLE FOR DØVE

SKOLERUTE 1966-67.

1966:

Onsdag 17. august: Tilbakereise etter sommerferien.
Torsdag 18. august: Skolen begynner.
Lørdag-mandag 1.-3. oktober: Månedsløv (Østlandske lærerstevne).
Mandag 14. november: Månedsløv.
Torsdag 15. desember: Avslutning til juleferien.
Fredag 16. desember: Hjemreise til juleferien.

1967:

Torsdag 5. januar: Tilbakereise.
Fredag 6. januar: Skolen begynner etter juleferien.
Mandag 13. februar: Månedsløv.
Fredag 17. mars: Hjemreise til påskeferien.
Onsdag 29. mars: Tilbakereise.
Torsdag 30. mars: Skolen begynner etter påskeferien.
Fra og med 13. til og med 16. mai: Pinseferie.
Onsdag 21. juni: Hjemreise til sommerferien.

Oppstilling etter endt friminutt.
Hilmar Løvås og Marit Marcussen
var "friminuttsledere" den dagen.

Etter hvert friminutt ute,
var vi samlet der foran
inngangen til
skolebygningen.

Fritidsledere sjekket om alle
var kommet, så gikk vi i
«militær-marsj» inn klasse
for klasse.

Døveskolen (og kanskje alle skoler – døve og hørende - i Norge) **bar preg av** å forholde seg til religionen.

Hver morgen, før vi gikk ned til frokost, «sang» vi:
«Gud som har oss småbarn kjær, se til meg som liten er...» osv.

Når vi kom til klasserom på skolen, startet vi med:
«Fader vår, du som er i himmelen...» osv.

Når vi la oss for natten, «sang» vi med nattevakten:
«Kjære Gud, takk for alt som jeg har fått. Du er snill, du holder av meg...» osv.

Hver dag i åtte år gjorde at hele teksten fremdeles sitter noenlunde fast i hukommelsen.

Det var 4 sovesaler på internatet:

2 store rom for gutter (1.-4. klasse og 5.-8.klasse)
og 2 store for jenter (1.-4. klasse og 5.-8. klasse)

Vi var
tilsammen
ca. 60 elever
på
døveskolen,
stort sett
omtrent
samme antall
elever
i alle 8 år.

Timeplan:

Mye taletrening, avlesning, hørselstrening og norsk.
Alt dette fordi vi skal kunne fungere i samfunnet, men...

Avlesning: *Alle munner er forskjellige.*

Norsk:

Verb bøyninger

Substantiv, objekt, verb, adverb, infinitiv, osv. (huff)

Vi skrev dagbok hver dag

Flott bane:

Fotball og all slags idrett i sommerhalvåret
Skøytebane om vinteren

2018

Holmestrand-Døve, besto av fotball-
spillere med varierende talenter.
Her ser vi august-1966-laget.

Foto: RA.

Uttale:

Ba bå bo bu bæ be bø bi by

(alle 9 vokaler)

Speil-visning, se/lese lærerens munn, prøve selv å gjengi det samme

Papir, uttale B, F, H, P, S

Nese: N

Føle på lærerens hals, og min hals; flere bokstaver.

Speilet ble også brukt.

Sånn var det og, mens alle andre så på (og ingen hørte?). Vi hadde også artikulasjonsøvelse sammen med læreren – bare vi to – i eget rom (bedre).

I gymnastikksalen 1968. Bak fra venstre:
John Nordtorp, lærer Olaf Island, Rolf
Arntzen. Sittende fra venstre: Jan Fraas,
Harald Breimyr, Roar Trulsvik, Arne Refs-
nes, Vidar Øyen og sønn til læreren.

Gymnastikk var noe så å si
alle likte å være med på.

Best likte vi «kanonball» 😊

Hørselstrening:

Så på munnen til læreren og lyttet,
Læreren skjulte munnen, og vi lyttet de samme ordene.

Neste gang: Læreren skjulte munnen, uttalte ord
Så viste læreren munnen og spurte: «Hva sa jeg»
(det var uhyre sjelden – vel nesten aldri - at jeg klarte å oppfatte
uttalene gjennom ørene)

Den dag i dag, kan jeg heller ikke skille ordene.
Jeg kan få med lyd-rytme, mørk lyd, lys lyd, dørsmell, trafikk,
skudd, helikopter – sånne lyd. Men tale? Nei, umulig.

Hørselstrening: Mange (de fleste?) klarte ikke å bli bedre til å tolke lydene.
Men døveskolene var pålagt til å gjøre det.

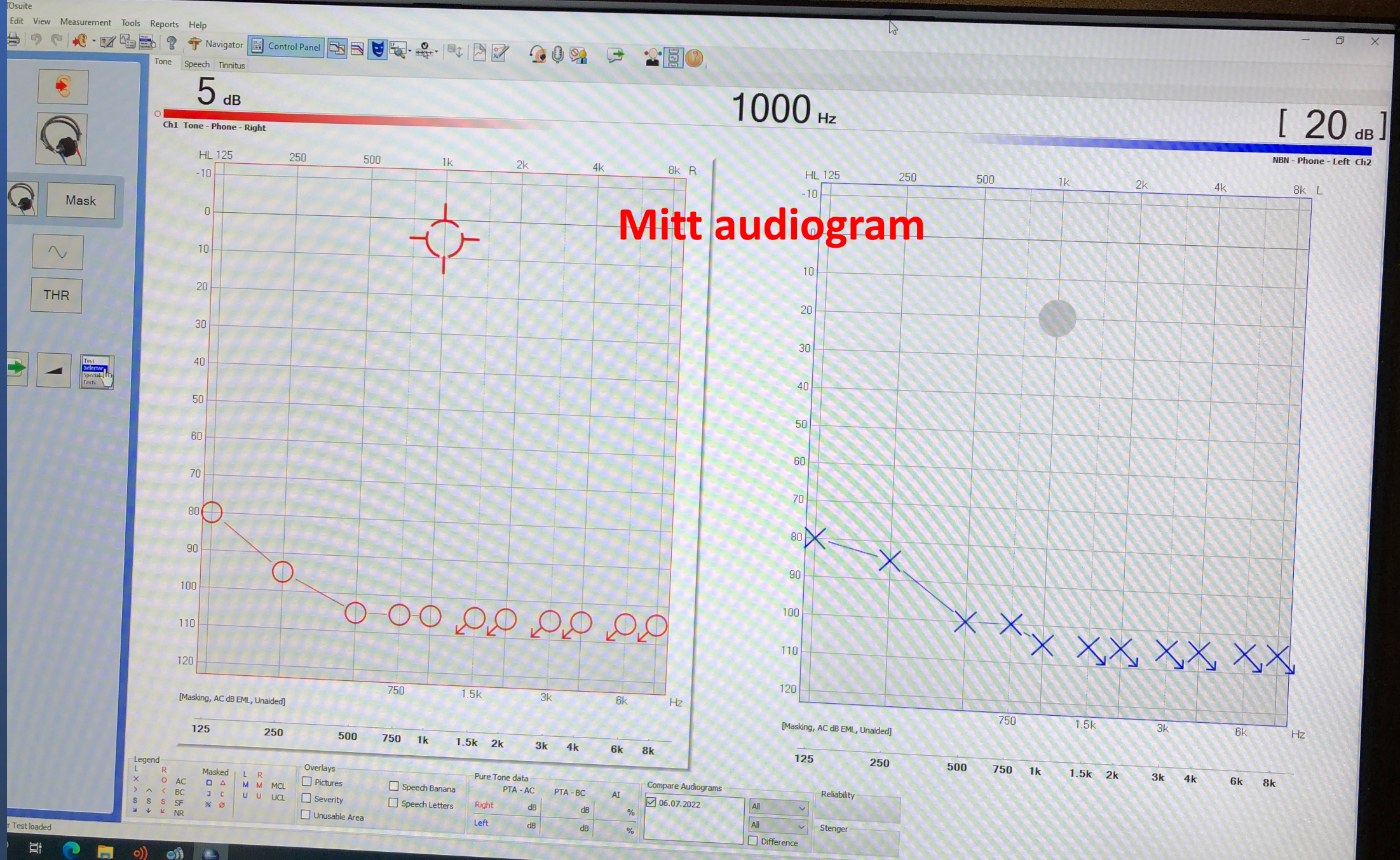

Iblant følte vi lydvingrasjoner på kroppen.

Mye sånt opplevde vi på diskotek :-)
Og på 17. mai (f.eks. trommene 😊)

Lekser:

Vi *pugget* ordene hver dag, men...

Vi var delt i to klasser:

5 klasse A (4 elever)

5. klasse B (4 elever)

*Klassefordeling ble gjort allerede fra
1. klasse, ut fra vurdering av
elevenes ferdigheter (tror jeg)*

Før og etter hver eneste måltid leste vi for maten (alle etter tur, en dag på hver):
«Kjære Gud. Gi oss mat i Jesu navn, amen» og «Takk for maten i Jesu navn, amen.»

Å skrive dagbok, var en del av norsk-opplæringen

Mandag den 26. aug. 1963

Vi hadde et pinnsvin på
døveskolen i går. Harald
^{sparka} pinnsvinet. Det er ikke
rent å sparke dyra.

Pinnsvinet ble redd.
Asbjørn og Leif tok pinnsvinet
i en papp-eske. De bar
det opp i fjellet.

R

Tirsdag den 10. sept. 1963

Det regna mye i går og
i natt. Nå skinner sola.
Doktoren skal komme i
dag. Vi skal ha pinquet-
røve. Doktoren skal se
om vi er + eller ÷. De
som er ÷, skal få sprøyte.

R

Jentene var ofte på turnee og oppviste sine turn-talenter.

Hvert år konkurrerte alle elevene i 60 meter løp, lengdehopp og å kaste ball.
Med lærere som dommere.

<u>Infinitiv</u>	<u>Nåtid</u>	<u>Fortid</u>	<u>har -</u>
å stikke	stikker	stakk	har stukket
å drikke	driker	drakk	har drukket
å hjelpe	hjelper	hjalp	har hjulpet
å rekke	rekker	rakk	har rukket
å sprekke	sprekker	sprakk	har sprukket
å springe	springer	sprang	har sprunget
å treffe	treffer	traff	har truffet
å synge	synger	sang	har sunget
å breste	brøster	brast	har brestet
å sitte	sitter	satt	har sittet
å bære	bærer	bar	har båret
å skjære	skjærer	skar	har skåret
å be	ber	bad	har bedt
å gi	gir	gav	har gitt
å være	være er	var	har vært
å ligge	ligger	låg	har ligget

suveren = Åge Storhaug

Jeg har ikke råd = jeg har ikke penger

"Katta i sekken"

Hvis jeg blir veldig skuffet
over en vare jeg har kjøpt
og som jeg syntes var veldig
fin, har jeg kjøpt "katta i sekken"
= å kjøpe noe jeg ikke kjenner
be om råd = spørre hvordan,
spørre hva er best.

lekkasje = hull i ledning

i løpet av 1 mnd. = etter 1 mnd.

& = et = og

C.o. = company = kompani = selskap
= forretning

Hankjønnsord	Hunkjønnsord	Intetkjønnsord	Hankjønnsord
en frakk- frakken	ei ku- kua	et golv- golvet	106:
en knapp- knappen	ei tann- tanna	et tak- taket	en familie-
en katt- katten	ei flue- flua	et skap- skapet	en duke- di
en radio- radioen	ei kåpe- kåpa	et speil- speilet	en tallerk ^s ent
en mann- mannen	ei rotte- rotta	et vann- vannet	en middag-
en kulepenn- kulepennen	ei barnevogn- barnevogna	et fotografi- fotografiet	en kniv- h
en radiator- radiatoren	ei panne- panna	et papir- papiret	en gaffel- g
en pult- pulten	ei krykke- krykka	et kart- kartet	en bordbønn-
en familie- familien	ei jente- jenta	et barn- barnet	en kopp- ko
en bror- broren	ei dame- dama	et rom- rommet	(en) kaffe- kay
en sønn- sønnen	ei kone- kona	et golvteppe- golvteppet	
en far- faren	ei datter- dattera	et kjøkken- kjøkkenet	
en farfar- farfaren	ei søster- søstera	et bad- badet	
en morfar- morfaren	ei frue- frua	et maleri- maleriet	
en herre- herren	ei mor- mora	et kott- kottet	
en onkel- onkelen	ei mormor- mormora	et kjeule- kjeulet	
en ost- osten	ei farmor- farmora	et brød- brødet	
en boks- boksen	ei tante- tanta	et skrivebord- skrivebordet	

Lag setninger med subjekt og predikat!

Vi^s serⁿ ei stue.
 Far^s leserⁿ avisa. Petter^s leikerⁿ med
 toget. Berit^s skriverⁿ Bøkene^s stårⁿ påⁱ
 bokhylla. Klokka^s hengerⁿ på veggⁿ.
 Kari^s dekkerⁿ bordet. Mor^s arbeiderⁿ i
 kjøkkenet. Stolen^s stårⁿ på golvteppet.
 Hunden^s gårⁿ på golvet. Golvteppet^s
 liggerⁿ på golvet. /feil.

Sett til ett predikat til!

Jenta^s gårⁿ og syngerⁿ.
 Per^s hopperⁿ og fallerⁿ.
 Hesten^s liggerⁿ og hvilerⁿ.
 Mor^s kokerⁿ og tenkerⁿ.
 Far^s arbeiderⁿ og syngerⁿ.
 Tante^s strikkerⁿ og snakkerⁿ.

Vi bøyer adjektiv.

Positiv	Komparativ	Superlativ
vakkert	vakkere	vakkert
pen	penere	penest
gammel	eldre	eldst
ung	ynge	ynget
stor	større	størst
god	bedre	best
høy	høyere	høyest
ille (vond)	verre	verst
lys	lysere	lysest
mørk	mørkere	mørkest

Komplement

Preposisjon + et ord i en setning er komplement.

^{s.} ^{n.} ^{k.}
 Olav begynte på skolen.
^{s.} ^{n.} ^{k.} ^{s.} ^{n.}
 Han går i 1. klasse. Han lærer
^{o.} ^{k.}
 bokstaverne av frøken.
^{s.} ^{n.} ^{o.} ^{k.}
 Per lager ei fjøl på sløyden.
^{s.} ^{n.} ^{o.} ^{k.}
 Mor skal få fjøla til jul.
^{s.} ^{n.} ^{o.} ^{k.}
 Hun skal skjære brød på fjøla.
^{s.} ^{n.} ^{o.} ^{k.}
 Jeg har en ny paraply i veska

Gatefeiing hver fredag var ikke særlig populær blant guttene.

Vi ble flinke til å lage ting i **sløyd-timene**.
Noen laget båter, andre laget kasser, bord, skap, kommoder o.a.

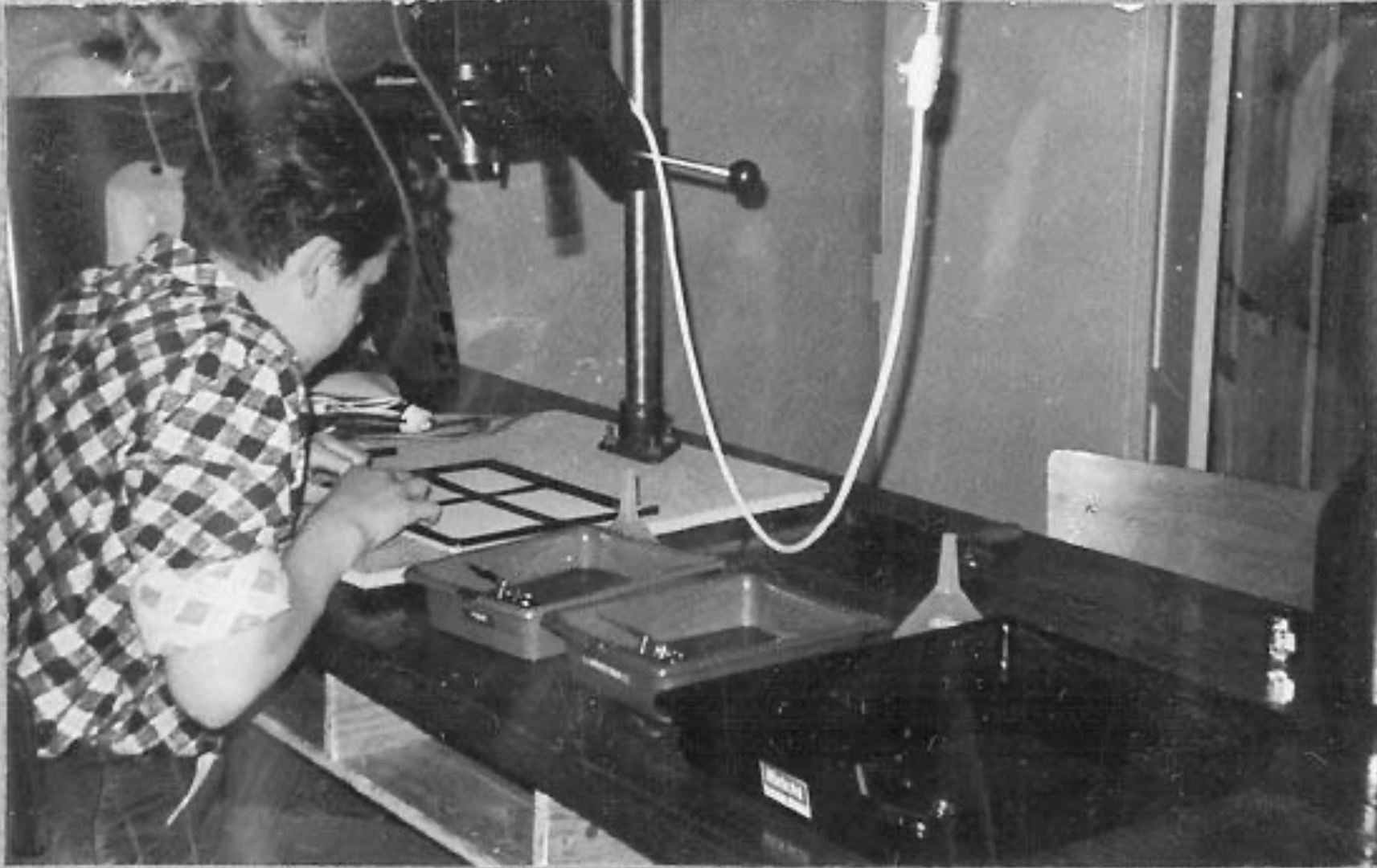

Herr Carlsen (skomaker og senere vaktmester) var lærer i lærsløyd-avdelingen, som også var et interessant fritidsarbeid. Vi laget bl.a. lommebok, vesker, ransler, mapper osv.

Hos skomakeren lærte vi å lage mye bra. Ransel, lommebok og mye annet.

Det ble kalt «lær-sløyd».

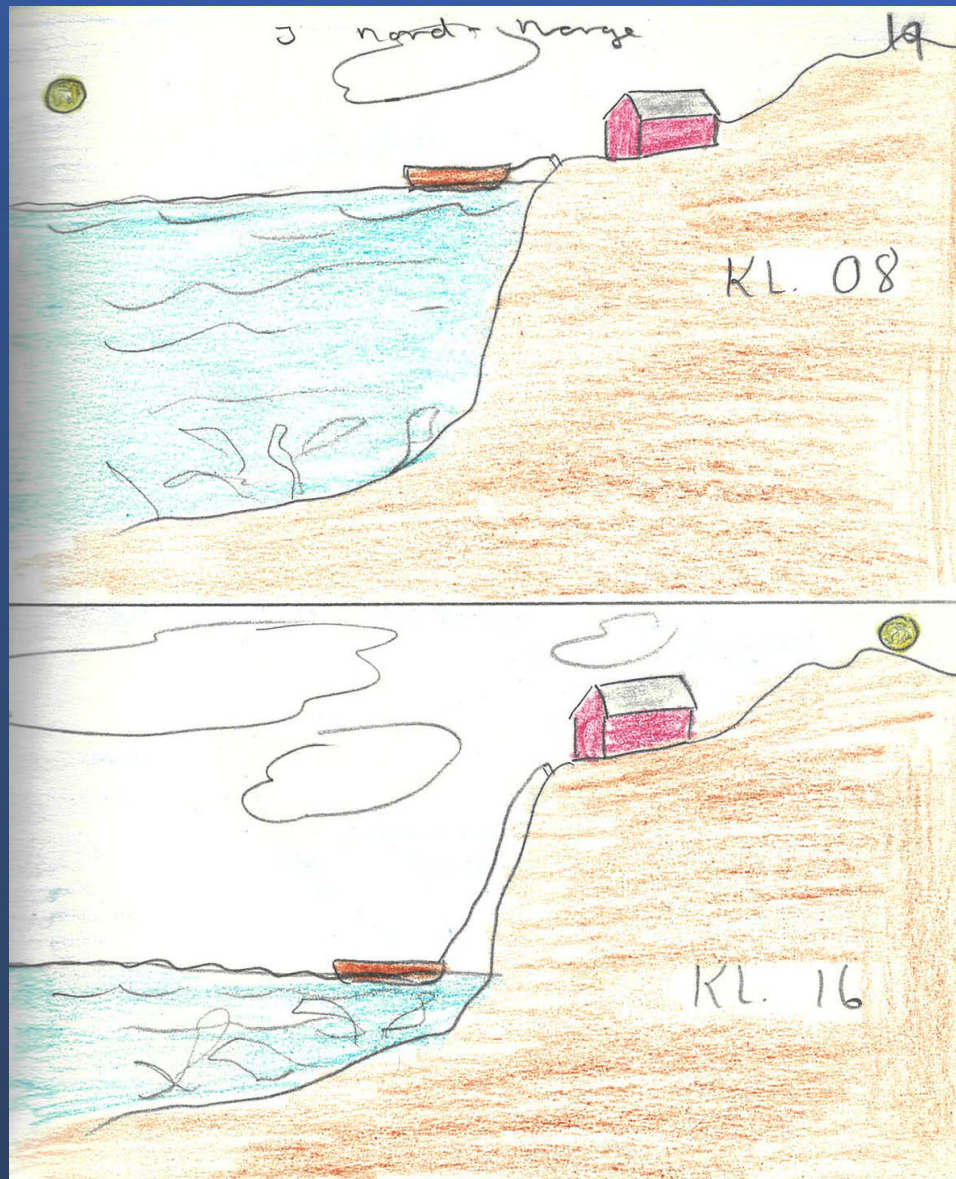
Dag Hafstad i mørkerommet i 1966.

Vi var blitt flinke til å ta ut filmrull fra fotoapparatet i mørkerom, og fremkalle bildene.

Døveskolen hadde eget mørkerom i kjelleren.

Gøy var det!

Alle lærte å tegne.

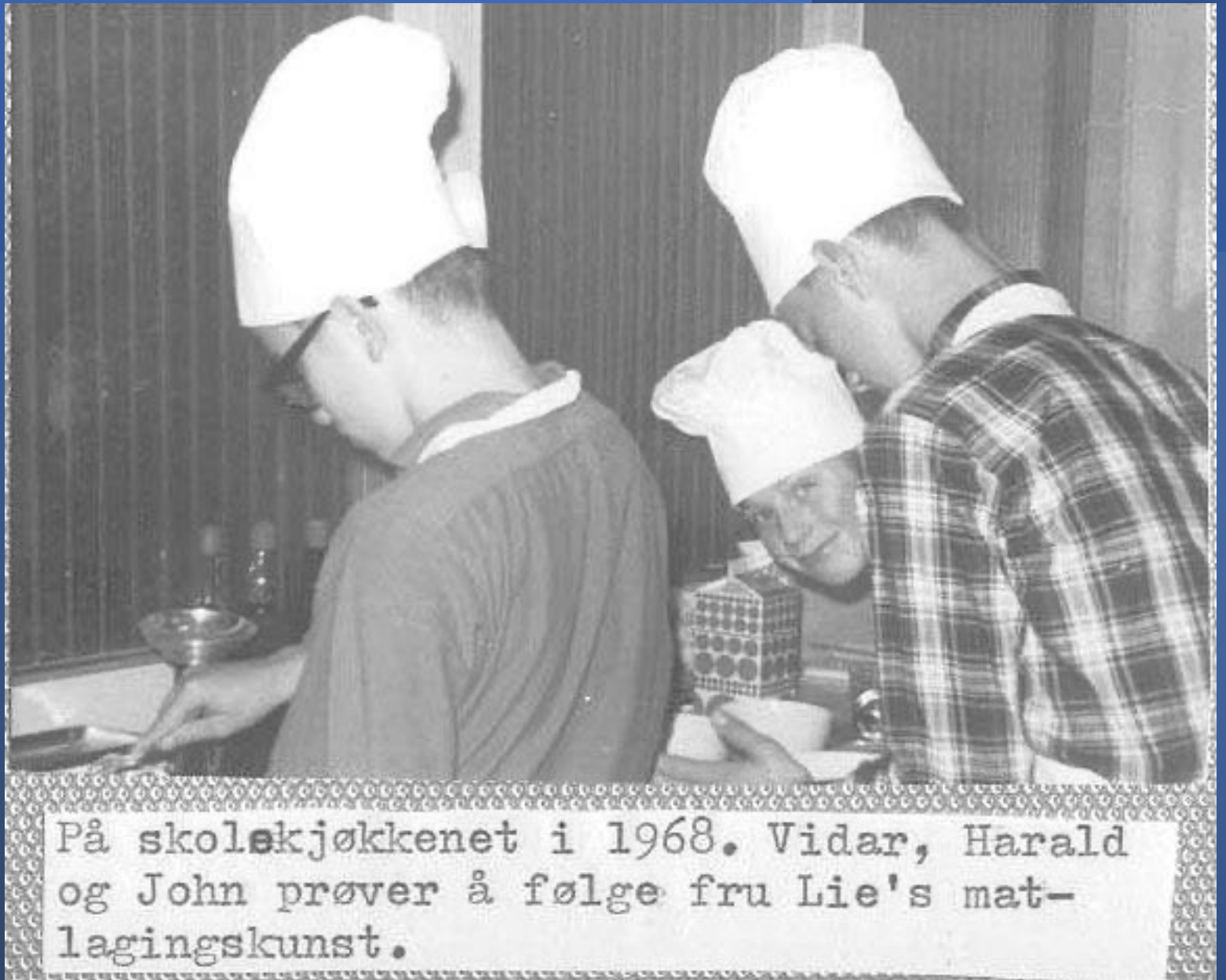

Skolekjøkken på internatet.

«Heimkunnskap» sto det i timeplanen.

Om oppvasken husker jeg hva læreren sa vi skulle gjøre, i denne rekkefølgen:

- 1) Glasstøy
- 2) Sølvstøy
- 3) Jerntøy

På skolekjøkkenet i 1968. Vidar, Harald og John prøver å følge fru Lie's matlagingskunst.

Fine vinteraktiviteter på døveskolen i Holmestrand

Iblant ble det mye snø at snøskuffemaskinen fjernet snøen fra skøytebanen og laget store hauger rundt omkring. Da laget vi masse tunneller og snøhuler!

Rune på skøyter i febr. 1967! Stilen ser ikke verst ut, sant?

Hvert år på 17. mai deltok vi
i prosesjon gjennom gatene
i Holmestrand og ropte
«Hurra, hurra, hurra!»

Deretter var det konkurranser
sammen med hørende skole
i nabolaget. Det ble potetløp,
sekkeløp og mye annet.

Og brus og kaker og pølser i
dagligstuen som for anledningen
var pyntet med balloner o.a. (bildet)
på døveskolen.

Tidligere døveskole ble solgt rundt 2010
– den nye eieren har ikke gjort noe med eiendommen

De fleste som forlot døveskolene - har i ettertid truffet hverandre flere ganger – i forbindelse med «konfirmasjonsjubileum»

Konfirmasjon 1957

60 års konfirmasjonsjubileum 2017

De fleste som forlot døveskolene - har i ettertid truffet hverandre flere ganger – i forbindelse med «konfirmasjonsjubileum»

Konfirmasjon 1967

Konfirmasjons-bilder (fra alle døveskoler) finnes på:
<https://www.dovearkiv.no/konfirmasjon/>

50 års konfirmasjonsjubileum 2017

1966/67

Holmestrand off. skole for døve

Filmen er trolig fra
1966-1967

Lagt ut på YouTube hos Rune Anda
oktober 2019

0:00 / 25:50

Klipp fra døveskolen
I Holmestrand.

Video: 3 minutter.

<http://andata.no/HVL/5-41.mp4>

https://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj_y_aVwdz6AhVeSPEDHRK1BpQQtwJ6BAGNEAI&url=https%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fwatch%3Fv%3DRkp_xPpKRAbE&usg=AOvVaw1FGa1cZulfd69M36YqaLp3

Video: 25 min 49 sek.